

● Părerea publicului

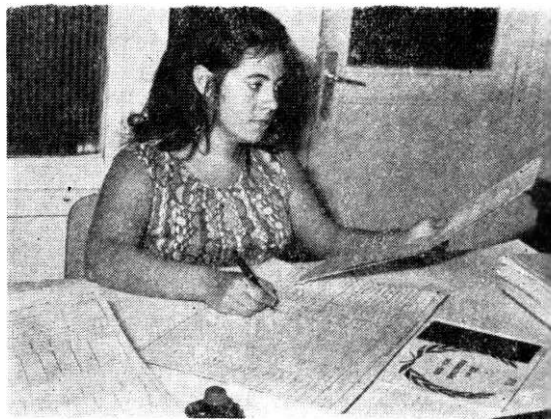
cindva, cind, cu ochii podidiți de lacrimi, îl aclamam pe Calboreanu — Ștefan al Moldovei, rostind : „Moldova nu-i a mea, și nici a voastră, ea e a urmașilor noștri, și a urmașilor urmașilor noștri“.

Vreau să trăiesc mereu în sala de teatru asemenea momente de înălțare și susțin că dragostea de țară, de patria în care trăim, de realizările poporului nostru, față de oamenii vrednici care ne conduc, poate să cunoască în teatru reprezentări strălucite. Nu judec simplist, sint absolut convinsă că nu numai piesa istorică cultivă sentimentul patriotic, sau numai piesa polițistă, în care răuvoitori ai patriei noastre sint demascați în cele din urmă și pedepsiți. Eu cred că patriotismul teatrului trebuie să reprezinte așa, o mândrie pentru înălțimea la care a ajuns omul contemporan, constructor al socialismului, înălțime la baza căreia se află o luptă de secole pentru afirmarea poporului nostru. Nu trebuie neapărat să fie tratat într-o piesă un subiect inspirat de construirea unui supergigant energetic sau a unei uzine formidabile. Sentimentul patriotic poate fi cultivat de dramaturgi trăind, de pildă, tema familiei. Familia, aflată la baza oricărei societăți, poate oferi destule subiecte care să permită tratarea problemei patriotismului. Dragostea de țară este, de fapt, dragostea pentru un cămin mare, în care totul se petrece ca într-o familie, pentru fericirea căreia trebuie să muncești, să faci sacrificii... După părerea mea, piesele lui Paul Everac ating cu mult curaj și cu o observație foarte ascuțită asemenea probleme și le tratează cu multă luciditate. Nu sint de acord întotdeauna cu rezolvările pieselor lui, cu faptul că personajele prea sint colțuroase, dar îl aplaud fără rezerve pentru temele pe care le tratează. Apreciez, de asemenea, la el, faptul că oglindește felul nou, în care se desfășoară conflictele în vremea noastră. În primul rind, au alte cauze decît cele care se petreceau acum cinci ani sau acum cincizeci de ani. Prea multă teorie nici nu pot face, nici nu e cazul. Să poftescă tovarășii dramaturgi să ne cunoască. Vor culege nu numai sugestii, ci și subiecte concrete.

Aici, mi-aș permite să notez cîteva gânduri ale mele în legătură cu influența negativă pe care o poate avea teatrul.

Spectatorii s-au obișnuit cu trucajele care se folosesc în cinematografie. Ei știu că scenele cele mai de neerezut se pot truca. De aceea, crezi și nu crezi ceea ce vezi pe ecran.

În teatru e altceva. Crezi mai mult. Îl vezi tot timpul pe actor, om ca și tine, cum se mișcă, cum vorbește, cum trăiește. Atunci e clar că responsabilitatea actorului și regizorului și scriitorului este mai mare. De aceea cred că s-a procedat foarte bine cind s-a

renunțat la acele piese care nu reflectau modul nostru de a privi lumea. Și este și motivul pentru care vreau să-i rog pe oamenii de teatru să cultive pe scenă sentimentele frumoase ale omului.

De ce oare este atât de lipsită de legătură activitatea teatrului televiziv și cea a teatrului radiofonic? Țin de același for, și totuși repertoriile lor nu sint coordonate. Cred că repertoriile lor ar trebui coordonate, în așa fel încît să desfășoare în comun o activitate rodnică, să se completeze reciproc, să-și coordoneze programele ciclurilor de emisiuni, să le reia, să le îmbogățească.

Revista dumneavoastră nu e o revistă de modă. Nici o revistă de „etichetă“. Dar nu cred că vă este indiferent cum vine lumea la spectacolul de teatru și cum se comportă. De ce tolerează unele teatre prezența publicului în ținută necorespunzătoare? Nu trebuie să apelăm la statistici și diagrame pentru a cunoaște că nivelul nostru de trai a crescut, că ne putem permite, ba chiar trebuie să pretindem oamenilor să nu umble îmbrăcați oricum. Și eu cred că la teatru oamenii trebuie să vină îmbrăcați frumos. Dacă sint restaurante, de pildă, unde consumatorilor nu le este permis accesul într-o ținută necorespunzătoare, cu atât mai mult la teatru trebuie să li se impună să respecte și să se respecte.

ADRIANA GHEORGHE
*planificatoare la serviciul
producție*

SCRIEȚI DESPRE NOI

Dragostea și admirația mea pentru teatru nu se pot explica și nu-i important să explic eu ceea ce simt mii de iubitori ai scenei. Criticile severe aduse unor aspecte ale vieții noastre teatrale m-au afectat și pe mine. Mi-a fost necaz că unii slujitori ai teatrului nostru, oameni pe care-i admir pentru inteligență, talent și curaj, n-au avut tăria de a se debarasa de o seamă de balasturi, de care e imposibil să nu fi fost, cit de cit, conștienți.

Nu voi fi, cred, departe de adevăr, dacă voi afirma că, ades, noi, spectatorii, am fost înșelați tocmai în ceea ce are mai mult sentimentul nostru de dragoste față de teatru: încrederea în valoarea lui educativă. Nu didactică, vă rog să mă înțelegeți bine, ci educativă. Nu spun o noutate, dar exprim o credință a mea. Teatrul are o mare răspundere, prin modelele pe care le oferă, în formarea oamenilor, în edificarea conștiinței socialiste, pentru cultivarea patriotismului, a umanismului socialist. Participind la spec-

tacol, alături de eroi, ajungi să-i cunoști și să-i îndrăgești, să-i apreciezi. Gîndești, de-liberezi, înveți ceva.

Teatrul este o școală.

Ei bine, dacă e vorba să înveți, te gîndești : „Cum sînt profesorii la această școală a teatrului ?”

Responsabilitatea evidentă a dramaturgilor nu mi se pare că trebuie exagerată în raport cu cea a tuturor celorlalți oameni de teatru, inclusiv — sau mai ales — a diriguitorilor activității teatrale. Pentru a putea face operă de educație prin teatru, trebuie să ai darul de a îmbina calitățile creatorului de frumos cu ale ideologului clarvăzător. Să „abordezi o temă”, nu-i greu. Greul începe din momentul în care pui personajele în relație. Nu sînt absurdă să le solicit dramaturgilor să scrie piese despre tipografia noastră, despre secția noastră, în special, sau despre... mine. Vreau să găsesc în teatru, nu oglinda, ci prisma care să descompună, să analizeze probleme complexe ale traiului nostru de acum.

Vreau să revin asupra unei idei enunțate mai sus. Tot în legătură cu caracterul educativ al teatrului. E surprinzător, în raport cu ceea ce se întreprinde pe alte planuri, ce puțin face teatrul pentru copii și pentru tineri !

Da, s-au făcut progrese. Dar cînd e să numeri „progresele”, trebuie să faci ca Ghiță Pristanda. ...Nu-i chiar așa ? Uitați-vă la repertoriul Festivalului din acest an de la Piatra Neamț. Dacă nu era și un simpozion... Afișele teatrelor anunță destul de puține premiere pentru copii. La operă, de trei stagioni tot de Motanul încălțat auzim. Copiii tinjese să regăsească pe scenă eroii lor, fie eroii basmelor lor, fie personaje de vîrsta lor. Oricît de bun e „Țândărică”, de cîtăva vreme are mai multă trecere la adulți decît la copii. Iar pentru școlarii mai mari, — fără o mărunță excepție, două — ar fi pustiu. Am fost fericit cînd am văzut afișe ale Teatrului din Botoșani, venit mai de mult în turneu cu Înșir-te mărgărite, singura feerie mai nouă văzută de fetița mea și, dacă n-ar fi avut prilejul să-l cunoască pe maestrul Victor Eftimiu, aflat în sală, cred că n-ar fi rămas cu nici o impresie deosebită de acel spectacol... Problemele teatrului ei sînt, pe alt plan, similare cu cele ale teatrului meu. Ea este viitorul spectator de teatru și, din păcate, pentru ea, Alecsandri e cunoscut din prelucrări. Hașdeu e doar un istoric. Davila... (cu doi 11, doctorul) niște picături, iar Schiller, Hugo, Goldoni, chiar și Shakespeare... nu prea sînt.

DELIA CÎMPEANU
desenatoare la pregătirea formei